

"...mevcudata, hususan zîhayatlara taallûk eden ef'âl ve esmâ-i İlâhiye adedince uhuvvet rabitalarıyla münasebet peydâ eylediğim, bütün sevdiğim mevcudata, muvakkat bir firak içinde daimî bir visal var olduğunu bildim." Açıklar mısınız?

"Ben de baktım ve iman gözüyle gördüm ki, bu zerrecik vücudum hadsiz bir vücudun aynası ve nihayetsiz bir inbisatla hadsiz vücutları kazanmasına bir vesile ve kendinden daha kıymettar, bâki, müteaddit vücutları meyve veren bir kelime-i hikmet hükmünde bulunduğunu ve mensubiyet cihetiyle bir an yaşaması ebedî bir vücut kadar kıymettar olduğunu ilmelyakîn ile bildim."(1)

İnsan Allah'ın ezeli varlığına, isim ve sıfatlarına tam bir mazhar ve ayna olmasından dolayı yok olmaz, hiçliğe düşmez. Zira Allah'ın isim ve sıfatları buna müsaade etmez. Bu yüzden bir an bile varlığa mazhar olan insan, ebediyen varlık hediyesini kazanmış olur. Yokluk ve hiçlik artık ona yanaşamaz.

Ayrıca insanın vücudundaki nihayetsiz istidat ve kabiliyetler ve bunların inbisatı, yani inkişaf edip gelişmesi, insanı nihayetsiz varlıklar ile muhatap yapıp, o varlıklar ile ilişkilendiriyor. Bu ilişki insanın varlık olgusunu daha da kökleştiriyor ve beka adına önemli bir yer tutturuyor. Malum, kökleri sağlam ve toprakla çok hemhal olan ağaç, uzun süre ve sağlıklı yaşar. İnsanın da nihayetsiz kabiliyetleri insanı varlık toprağında kökleştiriyor.

İnsan sadece varlık ve kabiliyetleri ile değil, bu kabiliyetleri iman şuuru ile yoğurduğu zaman Allah ile olan bağları daha da ziyadeleşip, varlık toprağında daha da kökleşiyor. Allah'a iman ile yaklaştıkça varlığın hem kökeni hem de kalitesi artıyor. Bir dağ da vardır ama insan gibi köklü, geniş ve şuurlu bir varlığa sahip değildir.

Aynı taburda, aynı bölükte, aynı takımda olmak iki askeri nasıl aidiyet noktasından kuvvetli bir arkadaş yapıyor ise aynı şekilde aynı **Rezzak'**a merzuk olmak, aynı **Rahman'**a kul olmak ,aynı münim olan Allah'ın inayetine muhtaç olmak gibi aidiyetler ve münasebetler de insanları ve mahlukatı birbirine yaklaştıran ve yakınlaştıran birer hakikattirler, birer bağdırlar.

Aynı ana baba iki kardeşi nasıl kuvvetlice birbirine dost ve akraba yapıyor ise, aynı

Allah ve aynı isimlerin hepsine aynı şekilde muhtaç olmak ve onun güzellikleri ile terbiye olunmak gibi bağlar ve münasebetler de değil insanları bütün mahlukatı birbirine dost ve akraba yapar.

İstanbul'da yaşıyanlar İstanbul ismi ile birbirleri ile münasebet, yani ilgi ve alaka kurarlar. Aynı şehirde oturmak insanlar arasında münasebet kurmaya yetiyor ise aynı Allah'ın aynı isimlerine mazhar ve muhtaç olmak da daha ziyade insanlar arasında münasebet yani ilgi ve alaka kurmak gerektiri

(1) bk. [Şualar, Dördüncü Şua.](#)